

עין משפט ור מצה

ב כ א (מ"י פ"י מה'ל' מלכות אסורות הל"ב):
ב ב מ"י פ"ב מה'ל' ביטורים הל"ו ופ"ו מה'ל' תמידין הל"ט א (ו"פ"י מלכות אסורי מנח הל"ט ט'):
ב ב מ"י פ"ד מה'ל' פסוק"מ הל"ג:
ב ב ד מ"י שס והל"ב [ד']:
ב ב מ"י פ"ב מה'ל' אסורי מנח הל"ט:
ב ב ד מ"י פ"ד מה'ל' שמיטה הל"ג:

שיטה מקובצת

^[א] האיר המזרח. גליון פ"י תרכ"ב עד צעצ עד ולא עד בכלל. הרגבי"ה עיין רש"י למן דף ק"ח ע"א: והא דריש לקיש כ"ו. אמר מורי דאמילתא לעילי קאי דמנחת העומר שקמצה שאל למשה בשירה ואתא מייתי שפיר אבל אי אפשר לומר דקאי דמנחת לא היה מייתי שפיר דאיכא למימר דשעמא ששים דאין מותר זמן לבו ביום ולי נראה דרבי עמימר דר"ל ששים דהאיר דשעמא דאין מותר זמן לבו ביום שעמא מריבא הוא. נראה לי ברוך: [א] אלא מכללא אמר. והיכא דקמעה שלא בשירה הוהטעם ע"כ דמסיק לעיל משום טעמא דהאיר המזרח מותר אבל לא מייתי דהאיר ובה דשעמא ששים האיר המזרח מותר דאין מחסר טעמא הוי ששים דאין מחסר זמן לבו ביום (ו' תנאים גליון. ובבבב"ס שום פ"י חדש קודם לשתי הלוחם לא יבא לקדש מדרש א) העומר בבדיה. ושתי הלוחם בבקריה. הרגבי"ה: [ד] תרבות מנחת מקדש ישראל נמחק: [ט] תרבות משום דאיכר בכורים נמחק: [י] תרבות וקשיא לה להוי כמותר זמן נמחק: [י] עיין בהשמיטה שבסוף המסכת: [י] במקדש הראוי לעבודה. לאפוקי נפגם מזהב דאמרי מנחה שנפגם כל הזהבים מנחה עליו פסולים דהכי ונחתה עליו בזמן שהוא שים ויבא ויתבה מאי נפקא מינה במחשבה והלא בלא הכי מפסילא בלא מחשבה וי"ל דנפקא מינה בשמיטה פוטל לעונן ברה ע"ל: והני דוקא בבלי דוחבה ויבא כתיב קרא ונחתה עליו אבל במבלי הקטרתו מזמ מנחה ודאי לא מפסל במנחה שנפגם דכאמר בבבב"ס ע"ק דרבי שיש מנחה שבער מקטרת קטורת מבקומו. תר"ח: ודיל תוספת אורי אצ"ט דנפגם המזבח פסולת בלא מחשבה וי"ל דדוקא דהכיבא בלא מנחת לא דאיתא בבב קדש קדשים מנחה שבער מקטירין עליו קטורת מבקומו ע"כ: גליון לאפוקי נפגם המזבח שאם ב) חשב להקטיר קומץ על גבי מזבח שום שמתנו בבב"ש של מל' חנו' לשמו לבשיתקון המזבח חזון ומקטירו לשמו. תרומתה על מחבתות בני שראוי לעבודה כ"ו עד לאפוקי נפגם המזבח נמחק: [י] שכולה אסורה מליקה תרתי שכולה אסורה ומותר לגבוה מה מליקה שכן ומותר לגבוה. אסורה לא ואי תיבעי וואסור להדיוט שביעית יוכיח שאין חדש ואין מותר כלום ואסור להדיוט [י] תרבות שביעית נמי נמחק: שכן מותר ספיחין בשביעית. ראשונה ספיחין שליש קודם ראש השנה: [י] בר זכא: [י] תרבות שביעית חזק: [י] חזקת אי יוכי ס"פ אינו נמחק: [י] מצותה כתיב ע"י: חזק' למן דף פ"ד ע"י: [י] מביאין מנחות ובבב"ס: [י] קודם לעומר. ועומר מותר בבדיה ושתי הלוחם בבקריה: וכתבי וכתבי חזקתה ובבב"ס בתקריבם מנחת חדשה: [א] גמרי שראוי לעבודה למעט אם שחט ישראל או אחד מן הפסולין וחשב עליו לפגל לא פסולת מחשבה.

הרגבי"ה גליון: [ט] בדבר הראוי לעבודת כ"ו עד אחי ואי משום מנחת סוטה לאו ארויה דלברר עון קא אחי. א"ה חזק קמח וזכא גרש והא דפסלי מחשבה כ"ו גירסת רש"י ש מהר"ם: [ט] שעורים הוא: [כ] סוטה. נוסחא אחרינא דאצ"ט דאיתא שיעורין אינה באה אלא קודם מנחת העומר. גרש ומנחת סוטה אצ"ט דשעורים היא דהוי ליה דבר שאינה ארויה לעבודה ולברר עון קא אחי. א"ה אחריב בה מחשבה לפסול דהי כתיב בה היא במנחת קנאות כמו במנחת חוטא דבספריים אחריב נוסחא אחרינא א"ה א"ה ספלה בהו מחשבה וזא כתוב בה היא ואחרבו לפסול מחשבה: [ט] דזהבומת: [ט] מה"ד ואם השבתה. אם המנח השובת להחזיר תריפה מן

א) ז"ל העומר י"ה מתיך חדש מנדיה ושתי הלחם מתקדש. (ב) היינו ג"כ בזהכס דף ט ע"כ דגם בנפסול דשאל לשמו מהני מחשבה מעבודה לעבודה. (ג) בלאז"ר חזקת משנה שעברה ואולי כוונתו להא דלמדינן בבבב"ס ע"כ ג"כ דלעולין גבירוגה עד חמסע ע"ש. (ד) מ"ל"ז קינא לא וק'. (ה) מ"ל"ז הסתנה מותרת. (ו) נראה דל"ז דכלל שיה יהיה מנחת העומר קרייה ושיניה נאלקין.

ה:

האיר המזרח מותר. ולא"ת נהי דמתיך הללו עשה מיהא איכא דמוכח לקמן דפרק דרבי ישמעאל (דף סח. ושס) דעד הביאכס את קרבן אלהיכס למזבח ^[א] ומיהו קשיא דההיא שמעתא גופא דפרין מתקנת רבן יוחנן בן זכאי ואי וליגזור מאי קושיא אמאי לא נגזור משום עשה אפילו דאסור הכנה דנצנן אשכחן דפ"ק דבילה (דף ה'): דגורין שמא יבנה בית המקדש לפיכך נראה דלדני אלא מזבח מן המזבח צענלמא ואפילו עשה ליכא: **במי** שראוי לעבודה. דלע"פ ^[ב] א) שהכהן נפסל או שקשיילו

פסולין וזקמן את דמו או שנפגם המזבח ס"ד מהניחא מנחצה לקובעו בפגול דלאשכחן גבי יולא צוקו פירקין: **ובדבר** הראוי לעבודה. פירש בקונטרס כגון מנחת ^[ד] חוטא לאפוקי מנחת העומר של שעורים דאינה ראויה אלא לעבודה זו בלבד וקשיא דל"כ מנחת קנאות לא תיפסל שלא לשמה ונראה לפרש דחשיב מנחת העומר דבר שאין ראוי לעבודה משום דלפילו לגבוה אסור להקריב חדש קודם העומר ולפירות הקונטרס יש קלח לחקוק דמנחת העומר דלא שייך ביה סיגוי צעלים דהא דליצור היא ולא פסול צה ^[ה] (ומי) שינוי קדש כיון דלא הוי ראוי לעבודה ובקונטרס מתיך דשאי מנחת ^[ו] חוטא דמטאת קרייה דמנחא וכי תימא הכי עומר שעורין ראוי לעבודה גרי סוטה חדא דהתם קמח והכא גרש ועוד אין זה ראוי לעבודה דלגדר עון אחי:

שבן קדושתה אסורתה. פירש ^[א] תלוקה ואינה מותרת בשמיטה כשאר מולין: **ברבי** עקיבא דאמר **ספיהם** אסורין. פירש בקונטרס ל"ה לאחר הציבור וקשיא ל"מ דנחא רצנן מודו דכלה למיה שצדשה כלה לנזהמתן שצנית ועוד דרבי עקיבא דריש לה דב' מקום שנהגו (פסחים דף נא:): מקרא דהן לא מורע ולא נאסוף ^[א] ואילו לאחר ציבור נפקא לן מלנזהמתך ולמיה ועוד דנשעת העומר לא היה ציבור אשדריה לא הסבולה צמילולה ואינה כלה למיה שצדשה עד שנה ח' צימות הסוף צמחשון ובפרק מקום שנהגו (ג' סע) פירמי:

שבן באה להחריד לאו שבתובה. פירש בקונטרס שלא יעצור זה האוכל שירי העומר משום לאו **חדש** י' אלא משום שביעית וזה תימא אס לא ימיר עומר אסור שביעית אריקי כלן ממשקה ישראל ועוד מאי קפריה טריפה נמי תימדק י' להמרת לאו שצמיה שיעללו הקריבן של טריפה והלא אינו ממיר אסור שביעית ולמה ימיר אסור י' טריפה: מה

לגבוה מפמם גברא הוא אלא לגבוה מה לפטום הקטרת שכן מצותו בכך מר בריה דרבינא אמר משום דאיכא למימר שבת תוכיח שאסורה להדיוט ומותרת לגבוה מה לשבת שכן הותרה מכללה אצל הדיוט במילה אטו צורך הדיוט הוא מילה מצוה היא אלא מה לשבת שכן מצותה בכך רב ארז בר אבא אמר משום דאיכא למימר כלאים תוכיח שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה מה לכלאים שכן הותרו מכללן אצל הדיוט בציצית אטו ציצית צורך הדיוט היא מצוה היא אלא

שירים לא יעצור האוכלן משום חדש אלא משום שביעית תאמר דטריפה שאינה מתרת כלום ולמה לי קרא: **א"ל רב אחא כו' דילנא** להכי אינטיקין קרא **סד"א** טריפה נמי מקרב כמנחת העומר להמיר לאו שצמיה שהאכולה לא יעצור משום טריפה לא תחלל: **שכן מלוטה** ככך. שאי אפשר להציב מן הישן שאין חדש מותר ענין אחר תאמר דטריפה שאפשר להביא כשריה: **גברא כו' דילנא** שנת מותרת לגבוה להקריב ממדין ומוספין: **שכן מלוטה ככך**. שאי אפשר להקריב ממדין ומוספין אלא זו כיון אצל טריפה אפשר כבשריה:

האיר מותר די"ו צניסן ממיר החדש דלכתיב (ויקרא כג) **עד עכס** ומתרגמינן עד צכרן ובכרן היינו מרלית היום דלכתיב (שמות כח) **תרגיש** שזכס ישפה מתרגמינן כרוס ימא שמרליתו דומה ליס. והאי דלחי שרייה נאלקין להמתין עד הבאזס העומר כדפרסינן לרש

^א **האיר** [א] ^ב מזרח מותר והא דריש לקיש לאו בפירוש איתמר [א] ^ג אלא מכללא איתמר ^ד דתנן יאין מביאין [א] ^ה מנחת בבורים ומנחת בהמה קודם לעומר [א] ^ו (דבעינן במשקה ישראל) ואם הביא פסול קודם לשתי הלחם לא יביא [א] ^ז (משום דאיכרו בכורים) ואם הביא כשר ואמר רבי יצחק אמר ריש לקיש לא שנו אלא באברהם עשר ובחמשה עשר אבל בששה עשר אם הביא כשר [א] ^ח (וקשיא לי ליהווי כמחוסר זמן) אלמא קסבר האיר המזרח מותר ורבא אמר י מנחת העומר שקמצה שלא לשמה בשירה ושיריה נאכלין ואינה צריכה מנחת העומר אחרת להחירה ^ט ישאין מחשבה ^י מועלת אלא במי שראוי לעבודה ובדבר הראוי לעבודה ^{יא} ובמקום הראוי לעבודה ^{יב} במי שראוי לעבודה לאפוקי כהן בעל מום ובדבר הראוי לעבודה לאפוקי מנחת העומר דלא חזיא דחדוש הוא ובמקום הראוי לעבודה לאפוקי נפגם המזבח: ^{יג} ת"ד כשהוא אומר ימן הבקר למטה שאין ת"ל הלא להוציא את המרפה והלא דין הוא ומה בעל מום שמותרת להדיוט אסורה לגבוה מריפה שאסורה להדיוט אין דין שאסורה לגבוה חלב ודם יוכיחו שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה מה לחלב ודם שכן באין מכלל היתר תאמר למריפה שכולה אסורה ^{יד} ולא תהא מותרת לגבוה מליקה תוכיח שכולה איסור ואסורה להדיוט ומותרת לגבוה מה למליקה שכן קדושתה אוסרתה ^{טו} (בשעת קדושתה למזבח היא נאסרה להדיוט דהיינו מליקהת אבל קודם לכן לא נאסרה להדיוט) מה שאין כן במריפה שאין קדושתה אוסרתה ואם השבתה כשהוא אומר מן הבקר למטה שאין ת"ל להוציא את המריפה ^{טז} מה אם השבתה ^{טז} (ס"ה) קריח מר ארז לשישיה"ה) אמר רב משום דאיכא למימר מנחת העומר תוכיח שאסורה להדיוט ומותרת לגבוה מה למנחת העומר שכן מותרת חדש ^{יז} בשביעית ^{יח} שביעית נמי שכן מותרת חדש ^{יט} בשביעית ^י עקיבא ^י דאמר ספיחין יאסורים בשביעית אמר ליה רב אחא בר י' אבא לרב אשי לרבי עקיבא נמי לפרוך מה למנחת העומר שכן מותרת ^{יא} חדש בחוצה לארץ ואפילו למ"ד חדש בחו"ל לאו דאורייתא שכן באה להחזיר לאו שבתוכה א"ל רב אחא מדיפתי לרבינא ^{יב} א"ה מריפה נמי תקריב ותתיר לאו שבתוכה אלא פריך הכי מה למנחת העומר ^{יג} שכן ^י מצותה בכך ריש לקיש אמר משום דאיכא למימר מפמם הקטרת יוכיח שאסור להדיוט ומותר פטום הקטרת יוכיח שאסור להדיוט ומותר לגבוה מה מצותו בכך מר בריה דרבינא אמר משום דאיכא למימר שבת תוכיח שאסורה להדיוט ומותרת לגבוה מה לשבת שכן הותרה מכללה אצל הדיוט במילה אטו צורך הדיוט הוא מילה מצוה היא אלא מה לשבת שכן מצותה בכך רב אבא אמר משום דאיכא למימר כלאים תוכיח שאסורין להדיוט ומותרין לגבוה מה לכלאים שכן הותרו מכללן אצל הדיוט בציצית אטו ציצית צורך הדיוט היא מצוה היא אלא

כל המנחות פרק ראשון מנחות

מסורת הש"ם

[א] לקמן סח. [ב] זכרסו ט. ויפ"ג. [ג] לקמן סח. [ד] ז"ל מנחות ובבב"ס. ז"ק. [ה] ש"ק מ"ו. [ו] דש"ק מ"ו. [ז] ס"פ ז"ב. [ח] וזכרסו ס'. [ט] מנחות כג. [י] דש"ק מ"ו. [יא] ש"ק מ"ו. [יב] פסחים נא: [יג] וחוילין ז: [יד] ומתרגמינן. ז"ק. [יט] ויקרא כג. [טז] ויקרא פרסה יב. [יז] שמואל ז. [יח] ז"ק מ. [יט] דל שאר כסבהם. ז"ק. [כ] דהא נתבערו סולן וספיחים אסורים כי וידיה. ז"ק. [כא] נסחסיס זא: [כב] ויקרא כז. [כג] ויקרא כז. [כד] ז"א ועוד קשה. ז"ק. [כה] ש"ק כג. נפסל נפסל שנקבלו פסולין. ז"ק. וי"ל דבעי דהכלתה פסולין הכללתה פסול אפי"ה לא פסול. [כז] ז"ל מוסיס. [כח] מ"א ז"ב. [כט] ז"ל מנחת. [ל] ואי. ז"ק.

תורה אור השלם

ו. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם ארז מן הקריב מבם קרבן ליהודי מן הבהמה מן העוף ומן הצאן תקריבו את קרבונכם: ויקרא א ב

ו

רש"י י"ה ובדבר הראוי לעבודה כי במנחת קנאות משום דהחננו קריי"ה תא מנחה י"ה אף מנחת קנאות לא אריק כלל מנחה (ובמסכת העיקר דלעיל מנחת חוטא וע"ס הוא דלעיל קנאות הא חוטא וע"ס הוא דלעיל קנאות דהא חוטא הי מן ויק מנחת חוטא אריק מנחת חוטא כיה אל פסולו משום ק"ו אלא משום דמנחתו ונקבלתה מתי היא מנחלה לעיל דף ד ע"א וע"פ"ס לעמר מנחתה קנאות דלקריב מנחת מנחה:

ו

מוסף **הש"י** האיר המזרח מותר. הכן המסמל של ט"ו אצל ליל אסור (דקדק סח.). אין מוסף קנאות במנחות. מנחה סוטה ומנחת בהמה. מנחת ספריס על הכהס (דקדק סח.). **קודם** לשתי הלחם לא יביא. מנחות משום דגבי שמי הלחם מנחה מנחה שפחה חדש כלל הכהנים והכסורים דמספסם כפקל כל קרנות (דקדק סח.). כשהוא אומר מן הבקר למטה. דנקדקאי לעיל מתי מן הכהנים מן הבקר ומן האלן ומטהס כתיב אל עולה קריב מן הבקר. שאין מ"ל שאני קריב ללול דהא כתיב מן הבקר לעיל. האי דלמטה ודלי להולא את הטרפה וקמא לגביה אלא אלא קרא למפרס (מנחות כב.). כ"י עקיבא דאמר ספיחין אסורים בשביעית. א"ר עקיבא למא נאמר ולא נאסוף מחלף שאין אנו וורשים מן יאקפו למד על ספיחים וספריים וס"ק מן לא מוע והגדילין מחלילין לא נאסוף (פסחים נא:).

ו

שיטה מקובצת (המשך) הדיו חז"ל מקרא מן התורה שאסור חס"ד ומה"ד מאי אם השבתה הא: [ט] חז"ל להחזיר טריפה לעבודה חס"ד: [סא] בטריפה שאינה מותרת כלום חס"ד: [סב] אסורין. תורת שביעית נוגהת בהו וחיובין בבכירי מחונכה ח"י שביעה דהא: [ג] מתירין. דהא: [א] קמא הביעור ואילין דילין מהאי קרא הן לאו מורע: [ג] וביעור התבואה שחן אסורין מחשבה: [ג] שהקרבן מכלל שנקבלו פסולין ודוקין את דמו (במחק קצת יג"ל שצ"ל) וימלה י"ל מחשבה וי"ל דאי לא ששים מחשבה משום קבלו [פסולים] לא היתן פסול דאפשר שיחזור הכשר ויקבל. תוספות אחרות: [א] מנחת חוטא גליון וי"ל דלעיל אמרי' מנחת מנחת חוטא כ"י. תרומה: [סא] עיין בהשמיטה שבסוף המסכת: [א] חדש. וכלן פ"י א"ה

אמר להחזיר לאין שבתוכה ולפי דבריו מנחת עומר של שביעית לא היו שיריה נאלקין ולא נהיירא דא"כ קרי נאמן במשקח ישראל אלא נראה לפרש דלאו שביעית לא"ה בה כלל דמקרא מלא דבר הכהנא דכלל שנה (ו) התיך מנחת העומר קרינן ושיניה נאלקין ואין בה כי אם לאו חדש ואותו לא באחת להחזיר. תר"ח: עוד שו וזהו חוטא דלא מצינו בשום מקום שירי שווי מנחת של העומר אסורין באביהא ועוד אם כ"ו: [א] תיכרד להחזיר: [א] טריפה. לכך צריך לפרש דמותר לאו שבתוכה להחזירה לאכול השיריים מכל וכל מיהו קשה דהוי ליה למימר לאין שבתוכה:

א) ז"ל העומר י"ה מתיך חדש מנדיה ושתי הלחם מתקדש. (ב) היינו ג"כ בזהכס דף ט ע"כ דגם בנפסול דשאל לשמו מהני מחשבה מעבודה לעבודה. (ג) בלאז"ר חזקת משנה שעברה ואולי כוונתו להא דלמדינן בבב"ס כבב"ס ע"כ ג"כ דלעולין גבירוגה עד חמסע ע"ש. (ד) מ"ל"ז קינא לא וק'. (ה) מ"ל"ז הסתנה מותרת. (ו) נראה דל"ז דכלל שיה יהיה מנחת העומר קרייה ושיניה נאלקין.